

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med eierskapskontrollen er å undersøke hvordan kommunen utøver sin eierstyring. Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke hvordan selskapet oppfyller utvalgte målsettinger.

PROBLEMSTILLINGER

1. Utøver Namsos kommune sin eierstyring av MN Vekst Holding AS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?
2. Er organisering og ansvarsfordeling innad i konsernet i tråd med regelverk og føringer?
3. Har MN Vekst AS en målrettet resultatstyring for arbeidsforberedende trening og varig tilrettelagt arbeid?
4. Tilbyr selskapet tjenester/aktiviteter som Namsos kommune benytter seg av?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 350 timer

Rapport til sekretær: 30.06.2025

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Sunniva Tusvik Sæter

sts@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 47 63 77 14

2 MANDAT

I dette kapittelet redegjøres det for bestillingen.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Namsos kommune bestilte en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av MN Vekst Holding AS og MN Vekst AS den 13.11.2024, sak 41/24. Denne revisjonen er prioritert både i plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2025-2028. I bestillingen framgår følgende innspill til prosjektplanen:

- Utførelse av eierskap og styringslinjer mellom Holding, underliggende selskaper og disse sine styrer.
- Styrenes sammensetning, betydning på tvers av selskapene og kommunikasjon mot Holding som eier?
- Hvordan ivaretas strategiarbeidet?
- Får og hvordan utnytter kommunen tjenestene som leveres fra selskapene?
- Får brukerne/ansatte de tjenester som er individuelt avtalt?
- Utnytter kommunen de tjenestene som selskapene kan levere?
- Hvordan er brukermedvirkning ivaretatt og utført?

Kontrollutvalget i Flatanger ble invitert til å delta i denne revisjonen, men valgte å ikke bli med i sitt vedtak i sak 36/24.

2.2 Kommunalt eierskap¹

Kommunene har stor frihet i hvordan virksomheten skal organiseres. Når kommunestyret velger å legge deler av virksomheten i egne selskap, endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. De styringsprinsipper som gjelder for den aktuelle organisasjonsformen, skal følges. Å styre gjennom selskapenes eierorganer har et mer indirekte preg enn politisk styring av den kommunale organisasjonen. Dette kan utfordre den demokratiske kontrollen.

De ulike selskapsformene har egne lover for hvordan virksomheten skal organiseres. Et fellestrekk er det klare skillet mellom selskapenes eierorgan og styreorgan. Oppgaven til eieren er å trekke opp ytre rammer gjennom eierstrategi, eierskapsmelding, selskapsavtale og vedtekter. Eierrollen utøves av eierrepresentanter i selskapenes eierorgan, eksempelvis i generalforsamling. Oppgaven til eierrepresentanten er å ivareta kommunens interesser. For å

¹ Delkapittelet om bakgrunnsinformasjon er utarbeidet med bakgrunn i KS' anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll: [Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf \(ks.no\)](https://www.ks.no/Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf)

sikre demokratisk forankring av eierskapet, er det derfor viktig at kommunen har system for at vedtak som blir fattet i eierorganet er forankret i kommunestyret.

Selskapsforvaltningen skal ivaretas av selskapets styre, og den daglige ledelsen ivaretas av daglig leder. Styret skal forholde seg til de ytre rammene som er trukket opp av eierne. Innenfor disse rammene skal de ha ensidig søkelys på å ivareta selskapets interesser. Å bruke eiermakt til å gripe inn i selskapsforvaltningen, bryter med normene for hvordan selvstendige selskaper skal styres.

Eierstyring krever kompetanse, styringsverktøy og rolleavklaring. Temaet er en del av KS sitt folkevalgtprogram. KS har også kommet med anbefalinger om hvordan kommunene kan sikre godt eierskap, selskapsledelse og kontroll av fristilte selskaper. I kommuneloven av 2018 har kommunal eierskapsmelding blitt lovpålagt. Formålet med en eierskapsmelding er å gi politikerne en oversikt og bevissthet rundt eierrollen, slik at man sikrer god folkevalgt kontroll over eierinteressene. Kommunestyret skal fastsette generelle prinsipper for eierstyring, og angi hva som er kommunens formål med å eie det enkelte selskap.

I en eierskapskontroll undersøkes det hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon av selskapet, hvor det er selve virksomheten som blir undersøkt. MN Vekst Holding AS og MN Vekst AS er organisert som et aksjeselskap. Grensegangen mellom en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon, er plassert mellom oppgavene som hører til generalforsamlingen, og oppgavene som ligger hos selskapets styre/ledelse. Det er aksjeloven som regulerer denne selskapsformen.

2.3 Om arbeidsinkluderingsbedrifter

Arbeidsinkluderingsbedrifter finnes i mange kommuner, og de bidrar til at alle som har mulighet til å jobbe, kan jobbe. Arbeidsinkluderingsbedrifter kan bidra til at mennesker kommer inn i det ordinære arbeidslivet gjennom trening eller kvalifisering, eller kan gjøre oppgaver i en skjermet virksomhet. Arbeidsinkluderingsbedriftene kan bidra til mindre utenforskap, et inkluderende samfunn og en meningsfull hverdag.

Arbeidsinkluderingsbedriftene har ulike tiltak og støtteordninger. Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et tilbud til den som har uføretrygd, eller i nær framtid forventer å få uføretrygd, og trenger spesiell tilrettelegging og oppfølging. Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.. Ifølge tiltaksforskriften (2016) skal andre arbeidsmarkedstiltak være vurdert og funnet å være uaktuelle før VTA innvilges. Tiltaksarrangøren, i dette tilfellet MN Vekst, mottar et statlig tilskudd som skal finansiere tiltaket. Kommunen finansierer minst 25 prosent av det statlige tilskuddet, jf. tiltaksforskriften §14-8. VTA er ikke tidsbegrenset.

Arbeidsforberedende trening (AFT) er et tilbud om jobb i et tilrettelagt arbeidsmiljø før man starter arbeidstrening i en vanlig bedrift. AFT er aktuelt for de som har nedsatt arbeidsevne og trenger hjelp til å komme i jobb. Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst. AFT finansieres i hovedsak med tilskudd fra NAV. Det finnes også flere tiltak enn dette.

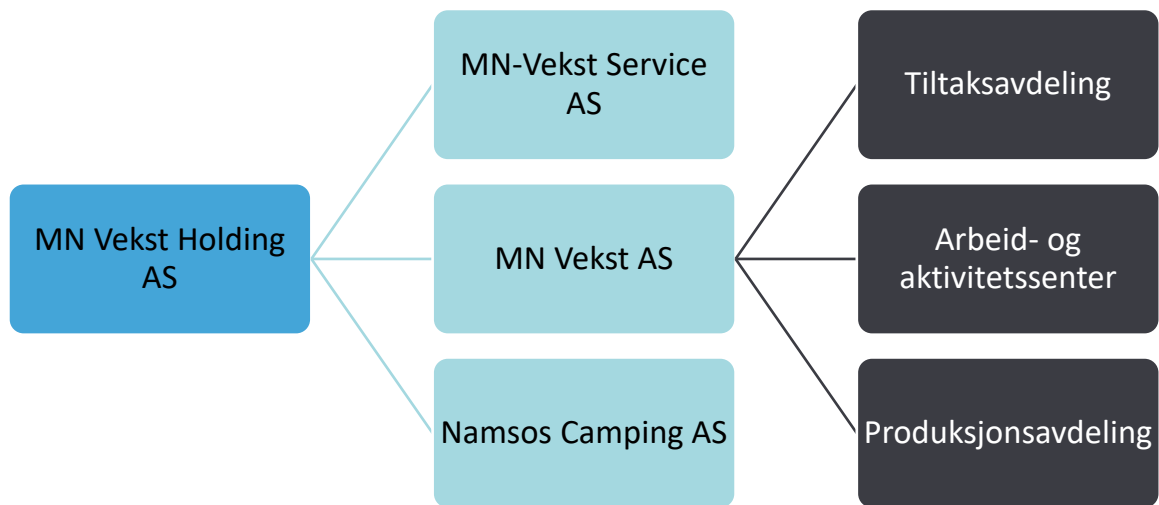
Tiltaksforskriften stiller krav i § 13-6 om at attføring eller VTA skal være tiltaksarrangørens primære virksomhet. Dette har gjort at flere arbeidsinkluderingsbedrifter har endret selskapsstruktur til konsern, og organisert attføringsvirksomheten i eget selskap. Et eventuelt overskudd eller egenkapital som er opparbeidet i den delen av selskapet som driver attføring, skal beholdes her og komme formålet og deltakerne til gode.

Revisor har gjennomført forvaltningsrevisjoner i andre arbeidstiltaksbedrifter de siste årene. Her har eksempelvis oppfyllelse av formål, relasjoner i konsern, samarbeid med eierkommuner og målrettet arbeid i tråd med regelverket vært tema.

2.4 Om selskapene

MN Vekst Holding AS eies av Namsos kommune (77,3 prosent) og Flatanger kommune (22,3 prosent). Holdingselskapet ble stiftet i 2021. Selskapets formål er å organisere arbeid/arbeidspraksis for personer med behov for særskilt tilrettelegging i Namdalsregionen. I Brønnøysundregistrene står det videre om selskapets formål; *«Dette ved eierskap i selskaper som driver praktisk opplæring, produksjon, handel, drift av overnattingsvirksomhet og annet tjenesteytende arbeid med arbeidskraft rekruttert blant fysisk og psykisk utviklingshemmede og andre som har vansker i det ordinære arbeidsmarked, samt selskaper med lignende formål som framkommer av denne bestemmelsen».*

I figuren under vises konsernstrukturen i MN Vekst Holding AS. De tre datterselskapene er heleid av MN Vekst Holding AS.

Figur 1. Konsernstruktur

Kilde: MN Vekst AS

Daglig leder i selskapet er Frode Hegle. Styresammensetningen i MN Vekst Holding AS ser slik ut:

Figur 2. Styret i MN Vekst Holding AS

Verv	Navn
Styreleder	Monica Synnøve Sellæg Grindberg
Styremedlem	Gørhill Skogseth Andreassen
Styremedlem	Rolf Håvard Ovesen
Styremedlem	Siri Selnes Flosand
Styremedlem	Kristine Klæth
Varamedlem	Knut Erik Følstad
Varamedlem	Jan Morten Høglo
Varamedlem	Hege Milde Halvorsen

MN Vekst AS er et heleid datterselskap i MN Vekst Holding AS. MN Vekst AS ble stiftet i 1988. Selskapets formål er å drive arbeidssamvirke² i offentlig virksomhet. MN Vekst AS har samme styre og daglig leder som MN Vekst Holding AS. Selskapet har 28 ansatte fordelt på avdelinger innen attføring, produksjon av ulike tjenester samt arbeids- og aktivitetssenter. Det er rundt 90 personer, hvorav ca. 55 personer i VTA, som er i tiltak i MN Vekst.

På selskapets hjemmeside³ står det at de er tiltaksarrangør for fire ulike arbeidsrettede tiltak for NAV og eierkommunene Namsos og Flatanger. MN Vekst har både VTA (Varig tilrettelagt arbeid) og AFT (arbeidsforberedende trening).

MN Vekst har et arbeids- og aktivitetssenter, Ankeret. Dette er et dagtilbud til personer med ulike utfordringer, som trenger tilrettelegging oppfølging og aktivisering. På aktivitetssenteret finnes det arbeidsoppgaver som vaskeri, sikkerhetsmakulering, produksjon av tennbriketter, utearbeid på Namsos camping med mer. Her har rundt 40 personer tilpassede arbeidsoppgaver.

MN Vekst har også en produksjonsavdeling, som blant annet jobber med montering av containere, malearbeid, vaktmesteroppgaver, transport og vedproduksjon.

² Arbeidssamvirketiltak (ASVO) defineres i Store Norske Leksikon som arbeid for personer med funksjonsnedsettelse som gjør det vanskelig å benytte seg av andre arbeidstilbud. Det er mange med utviklingshemming som benytter dette tiltaket. ASVO-bedrifter får driftstilskudd. ASVO-bedrifter er skjermede virksomheter som har som hovedformål å tilby varig tilrettelagt arbeid (VTA) og arbeidsforberedende trening (AFT).

³ www.mnvekst.no

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapittelet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

Eierskapskontroll:

1. Utøver Namsos kommune sin eierstyring av MN Vekst Holding AS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?
 - Kommunestyret som eier
 - Eierens styringsdokumenter
 - Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret
 - Utøvelse av eierstyringen
 - Valg av styre og styregodtgjørelse

Forvaltningsrevisjon i selskap:

2. Er organisering og ansvarsfordeling innad i konsernet i tråd med regelverk og føringer?
 - Styring og oppfølging av datterselskap
 - Valg av styrer i datterselskap
 - Informasjon fra datterselskap til eier av holdingselskap
3. Har MN Vekst AS en målrettet resultatstyring for arbeidsforberedende trening og varig tilrettelagt arbeid?
 - Deltakermedvirkning
 - Vurdering av tiltak opp mot forventninger og behov
 - Oppfyller selskapet sine mål og strategier?

Beskrivende problemstilling:

4. Tilbyr selskapet tjenester/aktiviteter som Namsos kommune benytter seg av?

3.2 Avgrensing

Eierskapskontrollen og forvaltningsrevisjonen avgrenses til å gjelde fra og med 2021 til og med 2024. Kontrollen er avgrenset til å undersøke MN Vekst Holding AS og MN Vekst AS. De andre selskapene under MN Vekst Holding AS er ikke omfattet av denne undersøkelsen.

3.3 Kilder til kriterier

- Aksjeloven
- Kommuneloven

- Forskrift om offentlige anskaffelser
- Forskrift om arbeidsmarkedstiltak
- ASVL, KS Advokatene og Samfunnsbedriftene, *Offentlige anskaffelser kan gi arbeidsmuligheter for flere (2020)*.
- KS (2020), *KS' anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*
- Kommunens eierskapsmelding og eierstrategi
- Selskapets vedtekter og eventuelle strategier

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisor vil innhente data gjennom dokumentgjennomgang, spørreundersøkelse og intervju. Dokumentgjennomgangen og intervju vil gjelde både datainnsamling for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Spørreundersøkelsen vil kun omfatte data til eierskapskontrollen.

Dokumentgjennomgangen vil i hovedsak dreie seg om styringsdokumenter for eierstyring og selskapet, protokoller fra generalforsamlinger og styremøter, målsettinger og strategier for selskapet, og interne dokumenter og rutiner som kan belyse måloppnåelse, strategiarbeid og salg av tjenester. Dokumentgjennomgangen er viktig for å se hvilke formelle krav og forventninger som er nedfelt, og hvordan man dokumenterer praksis.

Det vil også kunne være aktuelt å stille skriftlige spørsmål til Namsos kommune og eventuelt andre selskapet samhandler med.

Det vil også gjennomføres en enkel spørreundersøkelse til faste medlemmer av kommunestyret. Undersøkelsen vil handle om dialog mellom kommunestyret og eierrepresentanten, opplæring om eierstyring, informasjon kommunestyret mottar og mulighet for eierstyring. Spørreundersøkelse er en god metode for å samle data i et større utvalg, da intervju av alle disse ville vært tidkrevende.

Intervju er en god metode for å finne ut hvordan praksis i selskapet er, og hvordan praksis for eierstyring er. Det vil være aktuelt å intervju morselskapets ledelse og eierrepresentant. Det kan også være aktuelt å intervju daglig leder i MN Vekst samt arbeidsledere i VTA og AFT.

De nevnte metodene vil være hensiktsmessige for å gi mest mulig presise svar på problemstillingene.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Sunniva Tusvik Sæter
Prosjektmedarbeider	Anne Grete Wold
Kvalitetssikrer	Marie Husøy Sæther
Kvalitetssikrer	Anna Ølnes

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	13. november 2024
Prosjektplan til sekretær	8. januar 2025
Oppstartsmøte	15. februar 2025
Datainnsamling ferdig	1. mai 2025
Rapport til uttalelse	15. august 2025
Rapport til sekretær	15. september 2025

Verdal, 08.01.2025

Sunniva Tusvik Sæter

Oppdragsansvarlig revisor

KILDER

MN Vekst AS, www.mnvekst.no

NAV. "Arbeidsforberedende Trening," 2024. <https://www.nav.no/arbeidsforberedende-trening>.

———. "Varig Tilrettelagt Arbeid," 2024. <https://www.nav.no/varig-tilrettelagt-arbeid>.